

Az alapprobléma egyedüli és teljes megoldása az erdő- és vadgazdálkodás egy kézben, közös érdekelttségben való összefogása volna, egy újonnan megalkotott, európai ihletésű vadászati törvény égisze alatt.

Amíg ez maradéktalanul meg nem valósul, és tovább él a hatalmi úton erőszakolt területbérleti rendszer, csak szélmalomharcot vívhatunk a részletkérdésekről. Napjainkban minden valamirevaló vezető szakember erkölcsi kötelessége fellépni a fentiek szellemében, és szükségünk van a természetszerető, művelt laikusok támogatására is. Hisz *Hunor*, s *Magor* leszármazottai volnánk!

Haraszti Gyula

ARBORÉTUM ALAPÍTÁS

Századunkban nem mondható mindennapos, még csak mindenéves eseménynek sem, ha valahol hazánkban élőfa-gyűjtemény alaptöveit helyezik a földbe. A nevezetes község határához tartozó erdőben, a kitermelt idős faállomány helyére csaknem harminc esztendeje különféle exóták ültetését kezdte el néhány lelkes szakember, állami támogatásból, az akkori erdei dolgozók szorgos munkájára is alapozva. A szerény munka célja, mint annyi más sem, nem maradhatott kevesek titka sokáig, hamarosan közhírré tétetett, a napi sajtó nagydobján.

Egyik őszi, nem nagyon szívderítő napon az ültető munkásokat felügyelő gyakornokot magához intette idős mérnök, és elindultak a kapuhoz, ahol kisvártatva megjelent két, ballonkabátba burkolódzó, középkorú hölgy, akik — mint bemutatkozáskor kiderült — az egyik népszerű napilap újságírói, s feltett szándékuk, hogy az itt folyó úttörő, helyesebben alapító munkáról tájékozottassák az olvasókat.

Az idős mérnök szívesen és sokat beszélt a sok látványt még igazán nem nyújtó kezdeményezésről, annak céljából, hogy tudniillik erdőszerűen nevelt exótacsoportokat mutasson be, a módszerről, ahogyan a telepített fajtákat kiválasztják, a cseperedő növényeket ápolják, és így tovább. A részletes és főként az avatatlankokat kimerítő ismertető végeztével gondolván, hogy az általános bemutatással már elég időt töltött, sétára invitálta az újságírókat, hogy az útközben látottak is bekerüljenek a leírásba.

Az idős mérnök a sor elejére állt, mögéje húzódott a két újságíró, és a gyakornok zárta a sort. A libasor célzerű alakzat volt a kitermelt erdő helyén kezdődő sétára, mert — aki járt már hasonló helyen, az tudja — a szeder kúszó szövevénye, a felverődő vadrózsa, kőkény, galagonya hajlékony, de

szűrős hajtásai kellemetlen útítársak. Az idős mérnök egyrészt letaposta az útjába kerülő akadályokat, másrészt felhívta a figyelmet a jobbra-balra látható, a magas siskanád védelmében, néhol fojtásában fejlődő, vagy sínylő exotákra, egyebekre.

- Ez *Chamaecyparis lawsoniana*, az ott *Juniperus pfitzeriana aurea*, mellette *Laburnum alpinum*... nem, ez nem, ez vadrózsa, ez meg itt kőkény, de itt van egy érdekes, a *Calycanthus floridus* — szagoltatta meg kísérőivel az ujjá között összemorzszolt fűzercserje hajtását.
- Az ott *Calocedrus decurrens*... ez nem érdekes, iszalag — folytatta bemutatást, az újságírók pedig szapora jegyzeteléssel frissítették fel gémberedett ujjukat.
- Az ott nem érdekes — térítette vissza a helyes útra az egyik hölgyet — szeder, az meg galagonya... itt ez *Liriodendron tulipifera*, ott távolabb vadrózsa, mellette *Magnolia acuminata*... a fene'... ez nem, ez vadrózsa, az átkozott... ez semmi, kőkény...

Így haladtak szépen, komótosan a már kijelölt úton, habár csak cövekek voltak a jelek, s telt, egyre telt az újságírói notesz. Minthogy pedig minden véget ér egyszer, az ismertető is befejeződött, amint visszaértek a bejárati kapuhoz.

Elköszönve egymástól, s megtudva, hogy mikor jelenik meg a beszámoló az újságban, visszatért a munkájához a mérnök és a gyakornok.

Az előre jelzett napon izgatottan lapozták fel az újságot, elsőre észre sem vették lázas sietségükben, már-már azt hitték, hogy kimaradt a cikk, amikor másodjára rábukkantak. Mohón falták a sorokat, előbb mosolyogva, majd hangosan nevetve:

„... ahol már díszlik az iszalag, a kökény, a galagonya, kapaszkodik a vadrózsa és a szeder.” — örökítették meg leírható élményüket a látogatók. A rudaskort elért exótaállomány ma már nehezebb feladatot ad a toll mestereinek,

mint ahogy sajátosan átgondolt nevelőmunkát kíván a dendrológiai gyűjtemény mai gondozóitól, Budakeszin.

Apatóczy István

Kézirat érkezett: 1988. október.

VÉDETT FA- ÉS CSERJEFAJAINK

1982. július 1-jén lépett hatályba az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal elnökének 1/1982. (III. 15.) OKTH számú rendelkezése, mely meghatározta a védett és fokozottan védett növényfajok körét, egyedeik értékét. 1988. október 1-jén a környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszter 7/1988. (X. 1.) KVM számú rendeletével módosította, illetve kiegészítette a korábbi rendelkezést. A fokozottan védett növények köre 1, a védetteké 75 fajjal (taxonnal) gyrapodott. Ez utóbbiak között 7 fásszárú növényfaj is szerepel.

A védetté, illetőleg fokozottan védetté nyilvánított növényfaj védeltségének hatálya kiterjed a faj minden egyedére, az egyed valamennyi részére (gyökér, hajtás, levél, virág, termés, mag stb.), bármely állapotára (élő egyed, preparátum).

A fokozottan védett, ill. védett fásszárú növényeink	Eszmei értékük (Ft)
<i>Fokozottan védett:</i>	
Magyar vadkörte (<i>Pyrus magyarica</i> TERPÓ)	5000
<i>Védett:</i>	
Gyapjas körte (<i>Pyrus nivalis</i> JACQ. agg.)	2000
Hazslinszky-berkenye (<i>Sorbus austriaca</i> (G. BECK) HEDL. ssp. <i>hazslinszkyana</i> SOÓ)	2000
Lisztes berkenye összes hazai átmeneti kislefaja (21 db) (<i>Sorbus aria</i> [L.] CRANTZ <i>transitusok</i>)	2000
Fűzlevelű gyöngyvessző (<i>Spiraea salicifolia</i> L.)	500
Fanyarka (<i>Amelanchier ovalis</i> (MEDICUS)	2000
Törpe mandula (<i>Prunus tenella</i> BATSCH = <i>Amygdalus nana</i> L.)	2000
Fekete galagonya (<i>Crataegus nigra</i> WALDST. et KIT)	2000
Kövi szeder (<i>Rubus saxatilis</i> L.)	1000
Havasalji rózsza (<i>Rosa pendulina</i> L.)	1000
Szentendrei rózsza (<i>Rosa villosa</i> L. var. <i>sancti-andreae</i> DEG. et. TRTM.)	2000
Bérci ribiszke (<i>Ribes petraeum</i> WULFF.)	2000
Fekete ribiszke (<i>Ribes nigrum</i> L.)	2000
Havasi ribiszke (<i>Ribes alpinum</i> L.)	2000
Bokros koronafürt (<i>Coronilla emerus</i> L.)	1000
Homoktövis (<i>Hippophaë rhamnoides</i> L.)	3000
Henye boroszlán (<i>Daphne cneorum</i> L.)	3000
Farkasboroszlán (<i>Daphne mezereum</i> L.)	3000
Babérboroszlán (<i>Daphne laureola</i> L.)	3000
Ligeti szőlő (<i>Vitis sylvestris</i> C. C. GMELIN)	3000
Jerikói lonc (<i>Lonicera caprifolium</i> L.)	500
Tőzegáfonya (<i>Vaccinium oxycoccos</i> L.)	3000
Vörös áfonya (<i>Vaccinium vitis-idaea</i> L.)	2000
Havasi éger (<i>Alnus viridis</i> /CHAIX/ DC.)	2000
Babérfűz (<i>Salix pentandra</i> L.)	2000
Füles fűz (<i>Salix aurita</i> L.)	1000
Szúrós csodabogyó (<i>Ruscus aculeatus</i> L.)	2000
Lónyelvű csodabogyó (<i>Ruscus hypoglossum</i> L.)	2000

BARTHA DÉNES